

Haand i Hanke med disse selvejende Kirker, at det, hvis Spørgsmaalet kommer frem en Gang, vil kunne siges meget bestemt af Staten, at den ikke har opgivet at hævde, at det er dens Ejendom. Endvidere vil det med Hensyn til en ganske særlig Klasse af disse Kirker, nemlig de historiske og monumentale Kirker, som man fra alle Sider vil sige er Nationens Ejendom, naturligvis altid i ganske særlig Grad være saadan, at der vil blive stillet Fordring om, at de skal betragtes som Statens Ejendom.

Det forekommer mig, at under disse Forhold, saa længe Begrebet „selvejende Kirker“ endnu kun er et Ord, som betegner en Kategori af vore Kirker; saa længe der udtrykkelig i § 6 i Lov om Kirkers Styrelse staar, at Ejendomsforholdet til Kirkerne og til Kirkegodset berøres ikke af denne Lov, hvormed er sagt, at Spørgsmaalet staar fuldstændig hen i det blaa; saa længe vi samtidig har saadanne Bestemmelser som den i Lov Nr. 282 af 1922 om Vedligeholdelse af Kirker, der viser, hvordan Staten griber ind paa alle Omraader og forlanger at have Haand i Hanke med alt, hvad der vedrører disse Kirkehuse, eller som § 16, der jo særlig taler om Hovedstandsætninger, og hvor der er Bestemmelse om, hvordan man kan gaa frem paa en særlig Maade, idet det nemlig kan tillades at fordele Beløbet paa 10 Aar; saa længe vi endvidere har særlige Bestemmelser i Lov om Bestyrelse af Kirker om, hvordan man skal imødekomme saadanne trængende Kirker, nemlig ved at give dem Tilladelse til at optage Laan, eller Bestemmelsen i § 13 om, at de velhavende Kirker kan komme de trængende til Hjælp — saa længe der er saadanne særlige Lovbestemmelser, hvorigennem man kan komme enkelte Menigheder, der er i særlig Trang, til Hjælp, saa længe forekommer det mig ganske uretfærdigt at ville forlange en Overgang til et helt nyt Princip, særlig naar man tager det med i Betragtning, som jeg sagde før, at Spørgsmaalet om, hvem Ejendomsretten til syvende og sidst tilhører, staar ganske hen i det uvisse.

Jeg tillægger hele dette Spørgsmaal en ikke ringe Betydning, og saa længe vi har § 3 i Grundloven, der aldeles bestemt hævder dette, at Folkekirken skal have Understøttelse fra Staten, saa længe dette Lovbud staar ved Magt og man har Lovbestemmelser, der viser de Veje, ad hvilke man kan gaa, naar der er Tale om Kirker, som er trængende, saa længe mener jeg, at hvis Ministeriet finder, at man ikke kan komme frem ad de Veje, man har,

maa man gaa, ikke til at bruge Penge, der er henlagt til Lønning af Præster, men gaa den Vej, Grundlovens § 3 anviser: at skaffe disse Penge til Veje fra Staten. Den paagældende Anmærkning paa Finansloven viser da ogsaa, at dette har været Genstand for Overvejelser, men Ministeren er altsaa alligevel kommet til dette, som jeg vil kalde det, ganske uretfærdige Resultat.

Der er et Hul i vor Lovgivning med Hensyn til Forstaaelsen af § 3 i Grundloven; der har, som jeg allerede har hentydet til, saa at sige siden Grundlovens Givelse været en standende Strid om, hvordan Bestemmelsen om denne Understøttelse skal forstaaes, og om, hvordan Spørgsmaalet om Ejendomsretten til Kirkegodset skal forstaaes. Der er ikke Tvivl om, at Grundlovsfædrene opfattede det saaledes — det fremgaar meget tydeligt af forskellige Udtalelser —, at Kirken har en bestemt Ejendom, og hvad der yderligere tiltrænges, det vil man fra Statens Side yde den. Men det er efterhaanden blevet saadan, at man bestrider, at Kirken har en Ejendom, og paa den anden Side nægter man nu at imødekomme de Krav, som Kirken retfærdigvis maa kunne stille; Menighedens Medlemmer maa altsaa selv afholde de paagældende Udgifter. Vi har nylig i Anledning af den Strid, der var fremme om Københavns Kirkefond, set den højtaerede Kirkeminister selv indrømme, at Staten i Virkeligheden havde svigtet sine Forpligtelser overfor København. Nu forekommer det mig, at den højtaerede Kirkeminister her er i Færd med at svigte sine Forpligtelser overfor det øvrige Land.

Der er i Lønningsloven af 1922, § 6, en Bestemmelse om Statens Bidrag med Hensyn til Lønninger, et, som jeg vil sige, uhyre fedtet og pauvert Bidrag, men dog et Bidrag. Hvad derimod angaar Statens Forpligtelser med Hensyn til Bidrag overfor det, vi kalder Kirkegodset — altsaa Kirkerne, Præstegaardene o. s. v. —, selv hvor der i saa Henseende tiltrænges Hjælp, saa staar der ikke derom noget som helst noget Sted, der er ingen Forpligtelser. Vi ved, at der paa Finansloven stadig forekommer nogle enkelte Bevillinger; men gennemgaar man, hvad der f. Eks. paa dette Aars Finanslovsforslag er fremme paa Kirkeministeriets Budget i saa Henseende, vil man bemærke, at det, man aldeles overvejende begærer Statens Penge til, er, hvad jeg vil kalde arkitektoniske Formaal. Nu er jeg personligt stærkt interesseret i gamle Kirkebygninger og historiske Mindesmærker, og jeg sætter uhyre Pris paa saadanne Bevil-